

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Gimnasiul din Brad.

Deși cam târziu, putem zice că în
casiul al 11-lea, totuși ne bucurăm că
s'a aflat cineva printre noi, care se re-
cunoască și se dea chiar și publicității,
că în decurs de 30 de ani, nu s'a făcut
aproape nimic pentru asigurarea și în-
florirea unor instituțiuni culturale na-
ționale, ce le avem.

Este vorba de gimnasiul gr.-or.
român din Brad, cu care s'a ocupat
«Tel. Rom.» în nrul dela 23 Nov. n. a. c.

Acest gimnasiu s'a înființat deja cu
30 de ani înainte și încă și azi nu are
decât 4 clase gimn. inferioare.

Un lucru acesta, care numai tragere
de inimă și jertfă pentru instituțiunile
culturale ce le avem nu poate dovedi.

Și care se fie oare cauza, că în 30
de ani noi Românii n'am putut înființa
și cele 4 clase superioare? Ori doară
am fost conduși de convingerea, că gu-
vernul nu va cuteza a pune mâna și
pe el, cum a făcut-o aceasta cu cel
din Beiuș?

Nu, nu aceasta a fost cauza, căci
știm că guvernul unde numai poate,
acolo își viră mâna și-și aroagă dreptul
de dispunere. Ci ea este a se căuta
în nepăsarea noastră și îndosebi în în-
gustimea sacrificiilor ce de un timp în-
coace se observă la noi Românii, când
e vorba ca să contribuim cu câte ceva
pentru cutare sau cutare cauză națio-
nală. Facem cas mare din toate câte
vin asupra noastră din partea dușma-
nilor, dar' bărbăție destulă pentru a ne
opune, așa se vede, că nu mai avem,
căci ne lipsește acel simț de jertfă, care
se află la alte popoare.

Și e trist acest lucru pentru noi
toți cu atât mai virtos, cu cât vedem

că nici cel mai mic lucru azi nu se mai
poate dobândi, fără de jertfă.

Gimnasiul din Brad nu este numai
al Românilor din fosul comitat al Za-
randului, cari cu mari jertfe l'au susținut
până acum, ci el este al nostru al tu-
tutor, căci cei-ce în el se pregătesc
pentru viața publică, pentru binele
nostru al tuturor vor lucra.

Dacă deci până acum am stat ne-
păsători față de acest gimnasiu, cu toate-
că reprezentanța lui în mai multe rînduri
a făcut apel pentru sprigin, se nu stăm
și de aci înainte, căci am comite
un neiertat păcat național.

Spriginirea acestui gimnasiu ni-se
impune cu atât mai mult, cu cât el are
dreptul de a-și deschide toate 8 cla-
sele, fără altă intervenire pe lângă gu-
vern, și pe lângă aceasta limba prele-
gerilor și a instrucțiunii peste tot, pre-
cum și a afacerilor și corespondențelor,
atât înăuntru, cât și în afară, ce se
refere la gimnasiu sau la averea lui,
este limba română.

Așadar' toate drepturile unui gim-
nasiu curat românesc, în care se creș-
tem Români buni, ne sunt asigurate,
ne mai lipsește numai inima nobilă de
a jertfi cu toții cât de puțin pentru
susținerea lui și întregirea claselor. Și
aceasta fără deosebire de confesiune.

Autorul articolului din «Tel. Rom.»
se îndreaptă cu rezolvarea acestei chestii
cătră proximal congres bisericesc și face
totodată apel și cătră inimile marinimoase.

Să sperăm deci că ceea-ce spre pa-
guba noastră nu s'a făcut până de pre-
sent, nu va întârzia a se face de acum
înainte și încă în timpul cel mai scurt,
căci împregiurările prin cari străbatem
sunt foarte grele și ne putem ușor
trezi, că acum când am voit să facem
mai mult, ni-s'a luat și puținul ce l'am
avut.

ajutându-le. Suspinând, el urmă cu vocea și
mai tristă:

— Am avut o soră mai mică decât mine
cu un an... era așa de bună și mihoasă,
scumpa mea Ninal și iubea păsărelele.

Vara trecută, la țară, mă preambulam cu
Nina prin pădure, când auzirăm deodată hă-
răitul unui herete la rădăcina unui tuș. Nina
s'a speriat și a voit să fugă, eu însă am
oprit-o și am alergat să gonesc heretele care
sbură mai departe. Dând la o parte ramurile,
văzurăm un cuib de păsărele sfărîmat de pa-
sărea răpitoare.

Numai o păsărică mai era vie între cele-
lalte slăsiate de herete. Ea țipa ca și cum
ar fi voit să ne ceară ajutor. Nina o luă în
mână și-mi zise: heretele a ucis pe părinții
și frații ei, dacă vom lăsa-o aci, el poate să
vie eară, sau va muri de foame.

— S'o luăm cu noi și s'o hrănim. Când
s'o face mare, se-i dăm drumul.

Nina plină de bucurie, luă păsărică acasă,
fi făcărăm un cuib și o îngrijirăm până ce
prinse pene și se făcu mare.

Era o presură. Ea se făcuse vioae și cân-
tăreață, dar' era un cântec trist; pare că ce-
rea libertate.

Spusei Ninii că a venit vremea să dăm
drumul păsărelii, căci pentru asta o crescusem.
Soriora mea luă păsărică în mână și ne du-
serăm în grădină, unde arborii erau înfloriți,
se-i dăm drumul. Păsărică încercă să sboare
din mână ei și Nina zise: ingrata, o se ne
uite îndată!

Sărutarăm amândoi păsărică și-i detersăm
drumul. Ea sbură repede despicând aerul și

După statorirea cuotei. Delegațiunile
exmise pentru statorirea cuotei și-au făcut
datorința întrucât li-a fost cu puțință. Lupta
adeverată însă contra acesteia acum o se se
inceapă atât în camera maghiară cât și în
Reichsrath-ul Austriac. Guvernul maghiar crede,
că ori-cum s'ar opune unele partide, ea totuși
se va aproba cu majoritate de voturi încă
înainte de Anul-Nou. Altfel se pot însă pe-
trece lucrurile în parlamentul vienez, căci spi-
ritele acolo sunt cu mult mai agitate și mai
hotărâte a lupta contra guvernului, dacă acela
nu le va împlini pretensiunile, îndeosebi ale
Cehilor. Într'un astfel de cas Austriacii vor
fi de nou siliți să recurgă la §. 14, cum au
făcut-o aceasta și cu celelalte părți ale pac-
tului.

O părere a M. S. Impăratului. „Neue
Freie Presse” publică sub acest titlu urmă-
toarele: Intre numeroșii deputați primiți de
M. Sa în ultimele zile în audiență a toșt și
deputatul partidului Slavilor de Sud Dr. Bu-
lat. În decursul audienței a accentuat M. Sa
greutatea creării unei legi generale pentru re-
gularea limbilor. Dr. Bulat a răspuns, că greu-
tățile n'ar fi neînvigibile, ci ar trebui numai
susținut principiul egalității. Drepturile popoa-
relor nu trebuie sacrificate comodității ampoia-
ților, ci trebuie să se ceară, ca ampoiații să
poseadă singuraticile limbi ale țerii. M. Sa a
răspuns: Aceasta e adeverat. (Das ist wahr).

Croații pe lucru. Pe piața teatrală
din Agram, s'a ținut Dumineca trecută o in-
trunire publică a partidelor opoziționale croate.
Vorbirea de deschidere a ținut-o directorul
Tirnadak, care a invitat mulțimea să aducă
omagii M. S. Monarhului. Rostindu-se mai
multe vorbiri, au primit cu toții moțiunea,
prin care se ceară: *reforma legii electorale, re-
vizuirea legii de presă și finanțe separate croate.*

Proces de presă slovac. Contra zia-
rului slovac »Narodny Noviny« s'a intentat
proces de presă, din cauză că a reproduș un
articol dintr'o toaie cheică. Articolul a fost
scris de fostul profesor la universitatea din
Cracovia, Dr. I. Baudonin de Contesnay. Per-
tractarea va avea loc în 4 Dec. n. a. c.

Sinodul archidieceșan din Blaj.

În nrul trecut al foii noastre am amintit
la rubrica »Intemplările săptămânei« despre
ședința primă a sinodului archidieceșan din
Blaj, ținută Mercuri în 22 Nov. n. a. c. înainte
de amezai, care s'a sfârșit cu alegerea celor
4 comisuni. Tot în aceea zi după amezai
s'a ținut ședința a II-a, în care după veri-
ficarea protocolului ședinței I. a urmat referada
comisiunii organizatoare, al cărui raport a fost
elaborat sub presidenția dlui canonic Dr. Au-
gustin Bunea, și a constat din 3 puncte, cari
sunt următoarele:

1. **Cestiunea aniversării de 200 de ani
dela unirea Românilor cu biserica Romei,** în
care cestiune Sinodul a adus rezoluțiunea, ca:
împlinirea a 200 de ani dela unirea bisericii
române să se sërbeze în mod solemn, lă-
sându-se arangiarea festivităților jubulare în
buna chibzuință a Prea Veneratului Episco-
pat, dar' aceea s'a luat în rezoluțiune sino-
dală, ca din acel incident să se ridice o les-
pede comemorativă, care va cuprinde numele
tuturor membrilor sinodului archidieceșan
present.

2. **Conduita morală a preoții române
gr.-cat. din Archidieceșă,** constatându-se și lu-
ându-se cu îndestulare spre știință, că aceea
în general întru toate a fost mulțamitoare.

3. **Cestiunea autonomiei.** În tot
decursul cetirii acestui punct, care e de
cea mai mare importanță pentru biserica
română gr.-cat., s'a expus istoricul autono-
miei, care istoric, lucrat cu cel mai profund
studiu și cea mai adâncă pricepere a canoa-
nelor și legilor referitoare la independența
bisericii române, s'a terminat cu propunerea
de a se respinge autonomia catolică. Sinodul
**protestând cu suflet curat și plin de cre-
dință în Dumnezeu, contra tuturor ames-
tecurilor, ce stau afară de biserica
română gr.-cat.**

După ascultarea și desvoltarea pe larg a
diferitelor păreri, Sinodul a primit proiecta-
rea de respingere a autonomiei catolice, ho-
tărînd, ca să se aducă spre cunoștință această
rezoluțiune la toate torurile înalte și compe-
tente prin subșternerea memoriului cetit în
Sinod, care memoriu la timpul seu se va
tipări în sute și sute de exemplare și se va
distribui tuturor parochiilor române gr.-cat.,
ba chiar și persoanelor mirene mai fruntașe.
În legătură cu aceasta amintim, că la timpul
seu se va chema un mare și special congres

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Păsărica.

De

Elie Berthe.

Într'o zi când mă preambulam, iarna tre-
cută, prin grădina botanică, văzui un băeș
ca de 12 ani, care dedese la o parte zăpada
și arunca de mâncare paserilor.

Păsărelele cântau pare că ar fi voit să
mulțumească băiatului pentru hrana pe care
le-o da. Băiatul era foarte mulțumit și căută
să arunce de mâncare și păsărelelor celor
mai sfoase, cari nu prindeau nimic din cauza
celor lacome, încuragiat de un servitor care
li ținea mai la o parte paltonul.

Mă apropiai și eu și începui a arunca pă-
sărelelor bucașele dintr'o franzelă pe care o
aveam și-i zisei:

— Se vede că îți plac mult păsărelele.
— Da, le iubesc mult, zise el întorcînd
capul, pe când o lacrimă îi curgea pe obraz.

Înțelesei că acest lucru trebuia să ascundă
o întemplare tristă și încercai prin fel de fel
de vorbe să smulg secretul băiatului. După
ce se sfătui cu servitorul, el îmi zise cu o
voce blândă:

— Da, iubesc aceste păsărele pentru că
ele îmi reamintesc o întemplare tristă; le iu-
besc nu ca alții cari le închid în colivii
luându-le libertatea; le iubesc apărându-le și

se așază pe vârful unui arbore, și începu să
cânte așa de dulce și frumos, că rupea inima
Ninii. Sorioara mea ședea la rădăcina pomu-
lui și privea țintă la păsărică; ne mai putînd
să rabde de dorul ei, o chema cu voce dulce:
albăstrică! albăstrică!

Păsărică cum auzi vocea cunoscută, se
scoborî și se puse pe umerii soriei mele.
Cât de fericită era Nina și cum desmerda
pe păsărică »care începuse să cânte!« Obrăzii
ei erau scâlțați în lacrimi și păsărică le șter-
gea ușor cu aripele.

— Uite, îmi zise Nina cu mândrie, păsă-
rica nu vrea să mă mai lase. Și în adever
n'a mai lăsat-o.

Ochii băiatului erau plini de lacrimi. El
urmă: Din aceea zi, păsărică sbura liberă
prin casă și recunoștea pe sorioara mea după
umbrel, după stășiitul rochiei, după voce.

Când Nina o chema, ea sbura în grădină.
Dimineața, Albăstrica se așază la capul Ninii
pe pernă și cânta s'o desștepte, apoi o mân-
găia cu ciocul pe buze. Păsărică săruta pe
Nina, înaintea mamei și a mea.

În timpul ăsta vara trecu și noi trebuiam
să ne întoarcem în Paris, unde Nina deveni
bolnăvicioasă și în curînd nu mai eși din
odaea ei. Servitoarele vorbeau încet și mama
când îmi vorbea mie și Ninii, își ascundea
fața și plîngea.

Păsărică se da lângă stăpăna ei, care ino-
centă ca un înger îi povestea boala sa.

De multe ori am văzut pe Albăstrica, șe-
zînd pe gâtul alb al sororiei mele și ascultînd-o
ca și cum ar fi înțelea-o! Atunci Al-
băstrica nu mai cânta și ședea tristă. Când

Nina era ostenită și nu mai vorbea, păsărică
întindea capul ei mic și o săruta, pare că ar
fi voit să o mîngăie, apoi amîndouă adormi-
au în patul cel alb.

Într'o zi fusesi lăsat singur în odaia Ninii,
care mi-se părea că doarme, când o auzii
că mă chiamă și-mi zise:

— Adjo frățiorul meu; simt că mor.
Unde e mama?

Am spus că mama vine îndată și căutam
s'o liniștesc. Ea-mi zise:

— Sărută-mă!

Când m'am plecat s'o sărut, ea rămase
nemîșcată pe pernă.

Era moartă!

Am căzut în genunchi plîngînd.

În acel moment păsărică care ședea pe
pernă, la capul sorioarei mele, scoase un țipăt
trist și sbură afară pe tereastră care era pu-
țin deschisă.

Mi-s'a părut că văd sufletul îngeresc al
sororiei mele iubite, că sboară cătră cer cu
aripele întinse...

Strânsei mâna băiatului cu căldură. El
îmi mulțumi și arătându-mi pe servitor zise:

— Poate să spue și el cât am suferit.
Soriora mea nu iubia un ingrat.

Mergeam în tăcere, când îmi veni în gând
să-l întreb: ce se făcuse păsărică?

— După-ce m'am făcut puțin bine, am
cerut să mă duc la cimiterul Père Lachaise,
la mormîntul Ninii, și am îngenunchiat pe
marmură rugându-mă. În apropiere auzii
însă cântecul unei păsărele și ridicînd capul

compus din cler și din mireni, care va avea misiunea de a stabili pentru biserica română gr.-cat. un organism autonom propriu.

Sedința aceasta s'a sfârșit abia la orele 7 seara, când toți membrii sinodului s'au dus apoi la I. P. S. S. Metropolitul și l'au felicitat din incidentul sărbătorii zilei onomastice.

Joi, înainte de amiază s'a ținut sedința a III-a. Cel mai însemnat punct din câte s'au desbătut în această sedință a fost augmentarea fondului de pensiuine.

S'a hotărât anume, ca protopopii deficienți să capete la an pensiuine 400 fl., vice-protopopii și administratorii protopopești 300 fl., ear' preoții 200, cari li vor primi în cas de deficiență, sau după o servire coborâtă dela 50 de ani la 45 de ani. Isoarele acestor augmentări vor fi de o parte taxele parochiilor, cari vor solvi tot atâta și la acest fond, ca și la exactorat, de altă parte de aci înainte fiecare persoană preoțească va fi obligată, ca la promovare să plătească o anumită sumă, așa d. e. la promovarea de administrator parochial în paroch 1 fl., la promovarea dintr'un oficiu mai slab într'unul mai bun 2 fl., la promovare întru vice-protopop 3 fl., întru protopop 4 fl., întru canonic și în general la ori-ce promoțiune de canonic 10 fl. și întru metropolit 200 fl. Asemenea se va mai augmenta și prin colecte caritative.

A 4-a sedință s'a ținut tot Joi, după amiază. Intreagă această sedință s'a ocupat cu chestiuni pur administrative.

Vineri în 24 Noemvrie a avut loc sedința a V-a, în care s'a hotărât, că subvențiune dela stat pentru acoperirea salariului învățătorilor să nu fie ertat a să cere nicăiri de cât după încuviințarea Ordinariatului.

Urmează cel mai excelent și mai mult așteptat punct al programului: cesiuinea ameliorării stării materiale a preoțimii, ultimul punct care mai era restant și nediscutat.

Comisiunea organizatoare ceteste mai întâi propunerile făcute prin sinoadele protopopești. Sunt foarte varii mijloacele acestea, toate conglăuesc în aceea, ca ajutor dela stat respective congruă să nu se primească cu vătămarea autorității Ordinariatului, și multe Sinoade cer, ca cel-ce totuși ar cere și primi ajutor pe lângă condițiunile umilitoare din trecut să fie tras la cercetare disciplinară și chiar suspendat.

În sedința a VI-a se continuă raportul comisiunii organizatoare. Fiind vorba de ajutorul de stat comisiunea propune, ca acela să nu se primească decât fără condițiunile din trecut, și preoții, cari îl vor primi fără de învoirea Ordinariatului, să fie disciplinați, ear' congrua încă să nu se primească, decât dacă aceea se va da cu înțelesul Ordinariatului.

Față cu această propunere, canonicul Dr. Bunea face alta, care s'a și primit apoi cu unanimitate. Negreșit că și d-sa a respins orice amestec al guvernului în afacerile bisericii greco-catolice.

Din România.

Deschiderea corpurilor legiuitoare.

Luni a avut loc în București deschiderea Corpurilor legiuitoare. Acesteia i'a premers serviciu divin la Metropolie, la care au asistat toți ministrii, senatorii, deputații etc. După

văzui pe un arbore o presură. Inima începu să-mi bată cu putere și strigai:

— Albăstrică! Albăstrică! așa cum striga biata mea soră. Păsărica veni și se așeză pe degetul pe care îl întinsesem. Începui s'o sărut și o udam cu lacrimi... Păsărica sbură apoi pe coroanele cari erau puse pe crucea mormântului surorii mele; pare că zicea că era tot a moartei...

De câte-ori mă duceam la cimiter, vedeam pe Albăstrica aproape de mormântul stăpânii sale. Ziua cânta pe cruce și seara dormia în florile pe cari le duceam pe mormânt în fiecare zi. Acum câteva zile, o găsi moartă de ger pe mormânt. Nu voise să părăsească pe stăpâna ei.

Băiatul isprăvi de spus trista istorie tocmai când ajunserăm la trăsura care-l aștepta. În momentul când se ne despărțim, îmi zise trist:

— Acum știi de ce iubesc păsărele!

CÂNTEC.

Auzi acum tăcere
In inima pădurii:
Ca mâne-aci vor bate
Lovirile securii

Ear' cuibul poeziei
Cu ramura căzând,
O să-l îngroape plugul
Și-o putrezi 'n curând.

Arșiță 'n loc de umbră
Va fi aici ca mâne;
Drept șoapte și repaos:
Necazul pentru pâne!

V. Poadeanu.

aceasta s'au întrunit cu toții în sala ședințelor adunării. La 12 ore au sosit și M. S. Regele și moștenitorul de tron, însoțiți de suita Lor. După cetirea Mesagiului de tron Regele a părăsit sala, ear' corpurile legiuitoare și-au început lucrările.

O faptă generoasă. D-na Maria I. Dimitriu Teiuleanu a donat școalei profesionale de fete din Pitești o avere în preț de 400.000 lei, cu menirea ca să se facă un local de școală, să se creeze burse pentru eleve și să se dea zestre fetelor, pentru a-și înființa ateliere.

Un tablou interesant. Dl V. A. Urechia a însărcinat pe pictorul N. Grimani cu executarea unui tablou, care să aibă mărimea de 6 metri pătrați. Tabloul va înfățișa solemnitatea depunerii coroanei la columna lui Traian de către delegații români ai congresului orientaliștilor din acest an.

Manifestația studenților din Iași. În onoarea dlui ministru Baccelli, și ca un semn de recunoștință pentru căldura cu care au fost primiți din partea d-sale delegații români, studenții din Iași au organizat o mare festivitate, care a fost totodată și o manifestație de înfrățire între studenții români și italieni.

Falimente. Marea cassă de export din Brăila George Nicolopulo, cât și sucursala ei din Marsilia, au fost declarate în stare de faliment cu un pasiv de 3,600.000 lei. Falimentul acesta a produs o mare sdruncinare, fiindcă mai mulți comercianți din Brăila, Galați și București au fost creditorii acelei casse, cu mari sume de bani. Numai în portul Brăila cassa Nicolopulo are datorii de peste 300 mii lei.

Clerul român.

Atâta s'a vorbit și se vorbește despre importanța clerului român, încât obiectul acesta îl întâlnim aproape zilnic atât în presă cât și în conversațiuni. Totdeauna când aud cuvântul: »clerul«, un ce respectuos îmi trece prin gând, căci respect și stimă ar trebui să se desvoalte acolo, unde clerul își desfășură activitatea sa.

Adeseori m'am cugetat asupra clerului nostru, și l'am studiat, însă pe lângă multe bune, trebuie să mărturisim că afli și defecte la clerul român. Ba, Doamne iartă-ne, unor membri din cler, mai bine le-ar șede să aparțină la ori-ce tagmă, numai la cea a clerului, nu.

Fost-au timpuri când la noi Români, numai clerul era isvorul intelectual și moral, dela care se adăpa turma cea cuvântătoare. Și pe atunci era bine așa, căci turma fiind foarte mărginită în înțelepciune, nici păstorul nu era necesar să fie răspânditor de mare și multă lumină. Era însă mai ales răspânditor de moralitate, și pe aceasta se basa reputațiunea clerului român.

Astăzi cu morala stăm cam rău, lasă că în multe locuri nici preotul nu propagă morală, dar' și unde o face aceasta, totuși multe lucruri imorale ce le aude și vede poporul dela alții, îl influențază mai duraver decât cele morale.

Un lucru are însă preotul modern să facă, cela-ce preotul din timpurile patriarhale nu făcea și nici nu putea să facă. Preotul de azi trebuie să fie farul cultural în mijlocul poporului seu, dela care toți fiii sufletești să se lumineze și să se deștepte. Aceasta însă o poate face numai atunci, dacă el însuși și-a câștigat lumină, dacă el însuși își nutrește lumina câștigată, și nu o lasă prin neglijență ca aceea încetul cu încetul să se stingă.

Dar' în punctul acesta al luminei nu stăm tocmai așa de bine. E știut adecă, că la noi o parte nu tocmai mică a clerului, se compune din așa ziiși »moralști«, cari au făcut cursul intemeiat anume pentru casuri excepționale. Acest curs de morală este o pedecă regresătoare pentru clerul român, căci până când oameni cu pregătiri minimale întră în cler, până atunci și cei cu pregătire normală sunt oare-cum puțin considerați.

Dacă întâlnești un preot român, nu știi este el preot cu studii teologice, ori este nu-

mai un preot de necesitate, căci din semnele externe nu poți afla așa ceva, fiindcă și moralistul poartă aceeași respectabilă uniformă ca și acel care ani mulți a studiat, până-ce s'a învrednicit să poarte acel costum preoțesc.

În timpul mai recent am cetit o energică și resolută pășire a unui fruntaș profesor de teologie de-ai nostri, în contra »cursului de morală«, care cu documente nerăsturnabile a arătat defectuositatea și non sensul cursului de morală. Acestuia i-a răspuns un protopop, căutând a susținea, că »morală« este un *malum necessarium*.

Nu pot accepta din principiu nici un motiv *pro »morală«*, căci ori-ce om neinteresat nu mai poate susținea astăzi o instituțiune, care în loc de progres înseamnă: regres. În timpurile vechi putea fi *malum necessarium*, astăzi însă este și rămâne numai *malum* și nici decât necesar. Și oare nu e timpul suprem ca și la noi întocmai ca la alte confesiuni, preotul să fie deplin calificat după cerințele timpului în care trăim?

Dacă vezi d-ta un preot catolic, ori evang., ori reform., știi că acela e un om cu pregătiri superioare, și ca atare poate reprezenta cu demnitate oficiul seu. Acela de sigur toți li dau cinstea cuvenită, ear' la noi »Părinte« e și moralistul, »Părinte« e și cel care a făcut teologia, ba pe unele locuri auzi zicându-i-se: popo sau popă! Curat ca și când ai zice cătră un pargariu: pargariule ori ciurdariule!

Aceasta nu înseamnă cinste, când cinstești pe cineva și în special pe un preot, sigur nu-l cinstești zicându-i în față: popă! ci: dle părinte ori dle preot! Astăzi tot nădrăgariul e domn, și este intitulat per domnule, numai preotului tot popă! i-se strigă ca și mai înainte, când popa se recruta dintre țeranii cari știau ceva carte.

Cu »morală« de astăzi tocmai acolo suntem ca mai înainte, căci se preoțesc oameni de aceia, cari nu pot impune poporului și prin urmare nici nu sunt stimați după-cum ar trebui să fie. Și să nu rizi, iubit cetitor, când drept exemplu îți aduc următorul cas:

Intr'o comună românească—săsească, fiind lipsă de preot, a fost preoțit un moralist din comuna aceea, care fusese până atunci cantor la biserică. Ajuns preot, Sașii cari îl cunoșteau de mai înainte, întâlnindu-l pe drum ori la poartă îi ziceau »bună ziua« și-l întrebau: »ce mai faci, bade părinte?« (Mai înainte îi ziceau bade Ioane.)

Spuneți-mi, vă rog, este aceasta spre cinstea noastră și a celor cari mai susțin că »morală« e un rău necesar? Un alt cas cunoscut earăși, unde preotul ca fost țeran, s'a căsătorit a doaua-oară, mai târziu a devenit preot și a funcționat. Apoi câte casuri nu obvin, unde cutare parochie nu se poate întregi cu candidat calificat, fiindcă s'a îndrăgătit de vre-un »candidat de morală«, care le promite ceriu și pământul și față de care poporul este mai accesibil, fiindcă se sloboade la tocmeli cu ei.

Dacă aceasta așa a fost până acum, trebuie să se curme pe viitor și organele superioare ale bisericilor surori române, trebuie să tragă dungă peste socoteala cu morală. Parochiile mici și misere să se afliize, căci astăzi preotul nu este așa de ocupat pentru-ca să nu poată săvârși funcțiunile și într'o filie ori chiar în două, căci trebuințele creștinilor, după-cum se observă, sunt pe zi ce merge mai puțin. Ear' dacă nu se vor afilia, pentru-ce să nu fie de o calificație preotul din o comună mică cu cel din una mare, căci astăzi după-ce am primit *donul danaic* (salarisarea de stat) și preotul din parochia mică va fi rebonificat prin salarisare.

Să nu creadă cineva că prin aceasta mă descarc cu iadivie asupra moralistilor, cunosc și eu moralști cari corăspund chemării lor, au și studii considerabile, cunosc și absolvenți de teologie cari nu se pot compara cu un moralist harnic, instituțiunea »moralei« însă ca atare, astăzi nu mai are sens, căci ea este ușa prin care se strecoară semidocti și mediocrități în cler, ear' aceasta deroagă tagmei întregi clericale. Eată pentru-ce m'am încumetat a publica acest articol, dorind ca el să afe răsunet la locurile competente.

Eclesiastul.

„Asociațiunea.“

Concurs literar.

Se publică concurs pentru un premiu de 30 coroane de fiecare coală de tipar (8° mic), care se va decerne celor mai bune scrieri pentru usul poporului, cu preferință celor de cuprins religios-moral, ori din domeniul istoriei, economiei și al dreptului.

Singuraticile scrieri, având să formeze părți din »Biblioteca populară a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, nu vor putea trece peste extensiunea de 4—5 coale de tipar.

Lucrări deja tipărite în limba română nu se admit la concurs; se pot premia însă și traduceri libere din literatura străină, dacă vor fi lucrate conform trebuințelor poporului român.

Manuscrisurile se vor adresa Presidiului Asociațiunii (Sibiiu, strada Morii nr. 8.) până la 31 Maiu 1900 st. n. și se vor scrie în caiete de format 4°, pe o singură față a foilor.

Decernerea premiilor se va face prin comitetul central al Asociațiunii, după ascultarea raportului comisiunii censoratoare ce va alege, și se vor plăti îndată după tipărirea scrierilor premiate.

Lucrările ce se vor premia, vor fi tipărite pe speșele Asociațiunii în 2000 exemplare și se vor încorpora Bibliotecii populare a »Asociațiunii«.

Dreptul de proprietate al eventualelor edițiuni ulterioare este al autorului.

La cas dacă între lucrările ce vor intra la concurs, se vor găsi mai multe scrieri corespunzătoare scopului avut în vedere, »Asociațiunea« își rezervă dreptul a le premia și tipări în decursul anilor viitori, tot sub condițiunile arătate.

Din sedința comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută în Sibiiu la 2 Noemvrie 1899.

Dr. Il. Pușcariu,
vicepreșed.

Dr. C. Diaconovich.

CORESPONDENȚA

Vinerea, 29 Nov. n. 1899.

Onorată Redacțiune!

Credeam, că spre îndreptarea lucrurilor din comuna noastră, va fi dejuns cu cele-ce s'au publicat. Dar' neputând rezista stăruințelor mai multor ce sufer din cauza acestor lucruri întristătoare, Vă rog a mai da loc următoarelor.

E foarte dureros lucru, că astfel de rele ca cele arătate în numărul trecut al toii ce redacți, există într'o comună cu împrejurări promițtoare ca a noastră, dela ai cărei locuitori se așteaptă mai mult. Dar' e cu mult mai dureros, că nu s'a făcut nimic spre îndreptarea lor, de atâta timp de când există. E drept că s'au făcut unele încercări în privința aceasta, prin oameni de-ai comunei, cari încercări au costat sute de floreni pe comună; însă tot ce s'a făcut în privința aceasta, nu s'a făcut cu scopul de a se isprăvi ceva, ci a fost o simplă prefacere, pentru-ca să astupe gurile oamenilor. Și e foarte trist când oamenii văd astfel de lucruri din partea conducătorilor lor.

Aici apoi numai partida e cauza și răutatea unora îndreptată directe în contra intereselor comunei.

Așa d. e. cele 18.000 fl. cari se află împrăștiati între particulari, câtă amărăciune a făcut și face bietului popor! Căci pe lângă aceea, că se vorbește că nu se mai pot încasa, în anul acesta a trebuit să ni-se vândă o parte din pădure în preț de 5300 fl. pentru-ca să se plătească restanța de dare de 6000, zis șase mii floreni, după acest capital.

Eată dar' la ce ajunge poporul din renitența și indiferentismul conducătorilor lor!

Să plătești și dare și încă în sumă mare pentru un capital ce nu l' ai!

Deci nu e justă indignarea poporului?

Și de ce se vorbește că această sumă nu mai există, nu se poate încasa? Și aici e buba cea mai mare! E drept, că o parte

NOUTĂȚI

din debitori nu mai există azi. O altă parte se vorbește, că se află dați la astfel de nume, cari nu se află în comuna noastră, dar nici acele nume de loc nu figurează. O altă parte însă se află dați la oameni, a căror rămășiță sunt fruntași de ai comunei de azi.

Prin urmare lucrul neincassabilității e explicabil.

S'a recercat primpretorul nostru în rinduri ca să aducă în ordine cassa comunei noastre, dar' înzadar. (Ispravnicul în ale alegerilor municipale — de altcunum vestit — pentru-ce nu a satisfăcut dorinței exprimate de reprezentanța comunală? Va avea și aceasta îndreptățirea și motivul se!) Se vorbește că o parte din rămășițele debitorilor ar fi solvit suma datorită avocatului de odinioară.

Aceasta încă e o cauză a stagnării acestei afaceri.

Acum lucrul s'a descoperit la comitat, de unde apoi s'a trimis revisorul suprem, care luând actele la el, a promis că va satisface comunei. (Să nu aibă administrația comitatului destulă putere a clarifica împrejurările întortochiate ale comunei?)

La cazul că nu se va satisface nici acum o parte din locuitori vorbesc, că duc lucrul până la ministru, unde trebuie să se află dreptatea.

Sincerul.

INTĚMPLĂRILE SĚPTĚMĂNEI

Din Constantinopol vine știrea, că contra Sultanului s'a făcut o conspirație din partea a trei funcționari superiori de stat, în înțelegere cu moștenitorul de tron. Conspirația a avut de scop detronarea Sultanului. Aflându-se despre aceasta, ei au fost judecați la deportare pe viață. Când corabia care avea să-i ducă a eșit din golf, a răsturnat un caic, în urma căreia cele 12 persoane ce se aflau într'insul s'au înecat. Agitația în Constantinopol e foarte mare, deoarece-ce s'au mai făcut încă alte 52 dețineri.

Comitetul Asociației Naționale din Arad a ținut Marți în 28 Nov. n. o ședință. Ca membru pe viață s'a înscris cu acea ocaziune și dl V. Pap, adv. în Aradul-nou, solvind suma de 40 fl. Societatea „Progresul” a meseriașilor români, din motiv că de mai mulți ani încă n'au primit întărirea statutelor, și-a depus averea ca fond la dispoziția Asociației. În urmă s'a hotărât, că în fiecare Duminecă din timpul iernii să se țină câte o conferință. Prima va fi ținută de dl R. Ciorgariu, profesor seminarial, Duminecă în 3 Dec. n. a. c.

În fine s'a statorit definitiv, de către un comisar ministerial, suma furată de Krivány. Aceea se urcă la 1,500.000 coroane.

PACEA LUMII

Răsboiul din Transvaal.

Londra, 23 Nov. n. În urma unei ordinațiuni a ministrului englez de războiu, până în 11 Dec. n. trebuie să mobilizeze încă 8 batalioane. Generalul Gatacre cu 4000 de oameni și generalul French cu 3000 se vor întâlni la Capstadt, unde vor ataca pe Buri.

Londra, 24 Nov. n. Generalul Methuen a telegrafat, că la Belmont au avut o învingere strălucită asupra Burilor. Perderile Englezilor în acea luptă au fost: 58 morți, 149 răniți și 18 prizoneri; ale Burilor sunt mai mari.

Londra, 25 Nov. n. Lângă Willow-grange, aproape de Estcourt, s'a dat o luptă mai mare între Buri și Englezi. Burii au silit pe Englezi să se retragă. Cu toate acestea pierderea lor n'a fost decât 3 morți și 4 răniți.

Londra, 25 Nov. n. Se zice că câte 20 de feciori din fiecare companie a Burilor au porunca ca ei să puște numai asupra ofițerilor și subofițerilor.

Londra, 26 Nov. n. La Kolenso Englezii au avut 4 morți și 50 răniți. Burii s'au retras.

Londra, 27 Nov. n. În lupta dată lângă Graspan au căzut 198 Englezi.

Colonia, 28 Nov. n. Toate podurile și drumurile au fost stricate de Buri, așa că trupele engleze nu pot deloc să înainteze. Din această cauză în tabăra engleză agitația e foarte mare. Popoarele din Cap așteaptă numai un semn pentru-ca să se răscobile și ele.

Viriliști români în Orăștie pe 1900 sunt următorii: Ardeleana cu 4015 fl. 4 cr., Dr. A. Munteanu cu 532 fl. 63 cr., Dr. I. Mișu cu 531 fl. 80 cr., N. Vlad cu 420 fl. 48 cr., Aurel P. Barcianu cu 274 fl. 2 cr.

Prapor confiscat. Credincioșii bisericii gr.-or. din Poiana, la ziua Înălțării Domnului din acest an, iesind în procesiune, au avut în frunte lor un prapor al bisericii cu chipul Maicii Domnului și cu colori naționale. O patrulă de gendarmi, văzând praporul au voit să-l iee, sub cuvânt că el e un steag al regatului României, dar' credincioșii odată cu capul nu l'au lăsat. Făcându-se arțetare la prețura din Mercuria despre aceasta, aceea a adus zilele trecute sentență contra lui Dumitru Manișiu, care a dus praporul, pedepșindu-l cu bani și închisoare, ear' praporul l'a declarat de confiscat. Contra acestei judecăți s'a făcut recurs în numele bisericii de acolo din partea dlui Dr. Liviu Leményi, adv. în Sibiu.

Adunarea generală a universității săsești din Sibiu este convocată pe 12 Dec. n. a. c.

Lipsă de oficeri. Este știut, că până acum oficeri au putut deveni numai aceia, cari au absolvat vre-o școală de cadeti sau au făcut un an ca voluntari. Acum s'a dat un ordin de către ministrul de războiu, în urma căruia toți cei-ce ar voi să devie oficeri, dacă aceia întruiesc recerintele morale și corporale și depun examenul de cadeti, pot intra îndată în serviciu.

Comoară desgropată. În Palatca (Ardeal) niște țărani români săpând în grădina o groapă, spre a face adăpost de eamnă pentru 2 vaci, au găsit o comoară de mare preț. Sunt bani cu inscripția regelui Mathias 1619, și a lui Sigismund al treilea, 1626, 1627. Pe lângă bani mai sunt 10 păhare de argint, cam de câte 1/2 litră, 2 păhare aurite tot așa de mari, un brâu frumos lucrat filigran în argint și aur. Toată comoara e în greutate de 23 chilograme.

Mină de aur. Pe moșia Negulești, jud. Neamțu (România), după-cum scrie „Drapelul”, s'a aflat o bogată mină de aur.

Un bust al lui Socrate, s'a aflat de curând în Roma, în urma unor săpături. Bustul e de marmoră și e de mare preț.

Copilul regimentului. Regimentul de inf. nr. 76 din Esztergom, a făcut nu de mult niște exerciții prin comitatul Bars. După câteva zile de exerciții s'a reîntors spre casă. În drum au dat peste un copil ca de vre-o 8 ani, care nu se lăsa deloc de ei, ci în continuu îi urmăria. Dacă soldații se puneau undeva la mâncare, copilul încă îi aștepta, și le cerea să-i dea și lui câte ceva fiind flămând. În cele din urmă soldații văzând că el nu voește de loc să se despartă de ei, l'au întrebât că cine e? ear' s'ermanul copil li-a spus că el nu știe cum se numește, căci a fost foarte mic când niște comediași l'au furat dela părinți și l'au dus cu ei, bătându-l crâncen pentru-ca să învețe a se produce și el înaintea publicului. Acum însă s'acăpat cum a putut și deci îi e frică ca să nu-l prindă eară. Și așa i-a rugatca să-l ducă cu ei, căci apoi când va fi mare și el se va face soldat. Despre acest lucru îndată a aflat și corpul ofițeresc, cărora li-s'a făcut milă de el și așa l'au dus cu ei la Esztergom, unde l'au îmbrăcat bine și i-au dat de mâncare, înscrindându-l și la școală, pe speșele lor. Cuarțiru și vîptul îl are dela oficeri.

Ne omoară cu dragostea! Cetim în „Patria”: De o săptămână încoace ne trezim aproape zilnic în localul redacțional cu visite din partea polițistilor și detectivilor domnului Wiedemann. Dacă îi întreb de sănătate, își răspund, că doresc să vadă pe frații Branisce. Dragostea lor tață de cei doriți este atât de misterioasă, încât chiar seara pe la orele 8 și 9 abat pe la localul redacțional. Deunăzi a fost interogat, spre surprinderea concăsenilor, întreg personalul de servitori și servitoare a casei medicului Dr. Ziembicki, în care se află localul redacțional, deasemenea și toți vecinii din apropiere, despre existența dlor Branisce. Întrebările adresate de detectivi servitorilor, au fost cam următoarele: Cum arată dñii Branisce? Nu este cumva o eșire subterană pe sub casă? Cu ce se hrănesc frații Branisce în tortul lor? etc. etc. În fine a primit întreaga servitorime din partea huțanului fără brăț stricta poruncă, ca să denunțe magistratului ori-și-ce mișcare suspectă.

Ar face mai bine dñii dela magistrat, să se ocupe mai mult cu siguranța orașului și să nu umble după potcoave de cai morți.

Pensionări cu duimul în armată. Ziarul „Tagespost” din Graz scrie, că din privilegiul urcării lefilor ofițeresci, care se va începe, cum se știe, dela 1 Ianuarie 1900, ministrul comun de războiu a dat ordin, ca toți acei oficeri și ofițianți militari, cari în decursul anului curent împlinesc 40 de ani de serviciu sau au ajuns la vârsta de 66 ani, să ceară pensionarea. Așadar' cheltuelile cu armata se vor urca foarte mult.

Pentru 7 fl. Zilele din urmă a sosit în Budapesta un muncitor, anume Kovács István, care cu toate-că a bătut din ușe în ușe pentru a primi de lucru, totuși n'a aflat niciari până de toate zilele. Măhnit de aceasta, a început a se da beției cu puținii cruceri ce-i avea. Așa umblând din cărcimă în cărcimă, s'a întâlnit într'o stradă cu alt muncitor, tot fără lucru. Îndată s'au făcut prieteni și s'au dus la preumblare către țermurii Dunării. Mergând ei pe drum vorbind despre una și alta, cel din urmă s'a împedecat de o batistă pe care ridicându-o, a aflat inodată într'un corn 7 fl. Bucuria li-a fost nespus de mare. Dar' nu s'au putut înțelege ca să-i împartă, căci cel-ce i-a găsit n'a voit să dea nimic celuilalt. Din această cauză Kovács s'a mâniat, și când prietenul seu s'a plecat spre a bea apă, el i-a tras batista din buzunar ear' pe tovarășul seu l'a împins în Dunăre, unde s'a înecat. Dar' n'a avut noroc de bani, căci îl mustra conștiința și încă în acea zi s'a dus la poliție și a înștiințat cazul, în urma căruia a fost deținut.

Două surori moarte de foame. În Jicin trăiau de mulți ani două surori, Iosefa și Ana S., cari odată și-au avut casa proprie. După-ce și-au vîndut-o au închiriat laolaltă o altă casă. În 15 Nov. n. a. c. un epistoler a observat că una dintre ele, și anume Ana, e foarte slabă, despre ce a înștiințat și poliția. A doua zi, când un agent s'a dus la locuința lor, a aflat ușa încuiată. El însă s'a stricat-o și a intrat la ele. Care nu-i tu mirarea, când le găsi pe amândouă culcate jos. Iosefa era deja moartă, ear' Ana abia mai putea răsufla. După cercetarea medicilor s'a constatat, că cea dintâiu a murit de foame, ear' a doua tot din acea pricină a slăbit așa de mult. Dusă la spital, că doar' se va reînșănătoșa, ea a murit încă pe drum. Amândouă au fost trecut vârsta de 70 ani. Că din ce motiv au răbdat foame, nime nu știe, căci bani aveau, deoarece-ce rudenile lor totdeauna le spriginea și afară de aceasta s'au aflat și 3300 fl. în urma lor.

Ultimul sărut. În locuința actriței Marie Bărkány din Berlin s'a petrecut un caz foarte tragic. Cumnatul ei, profesorul Weile din Livorno, a venit dimpreună cu soția sa și o copilă de 10 ani în vizită la dînsa. Într'o zi după-ce tatăl copilei a ieșit din casă, mica copilă a fugit după el și a strigat: „Tată, uită-te încă odată înapoi, căci voesc să-ți mai dau un sărut”. Tatăl s'a și întors, dar' în acel moment a picat mort la pământ.

Mare foc în Galați (România). Bazinul docurilor din Galați a luat Vinerea trecută foc, care ca fulgerul s'a extins și peste depozitele de lemne, cărbuni și cherestrelle, arzând 1000 vagoane de lemne, peste 500 vagoane cărbuni deoparte, ear' de alta 300 metri cărbuni, precum și marile cherestrelle. Paguba se urcă aproape la 2 milioane lei. Toate acestea au fost asigurate.

Furturi. Din Viena se scrie, că într'un birt de-acolo a fost deținut de către un polițist un tinăr cam de vre-o 18 ani, fiindu-i suspect în urma cheltuelilor ce le făcea. Dus la poliție s'au aflat la el 300 fl., 3 hărtii de valoare de câte 100 fl. și un revolver. Imbrăcămintea lui a fost foarte elegantă. S'a constatat, că el se numește Karl Allmayer cav. de Allstein și e învățăcel la un aurar. În urma cercetărilor făcute că în ce chip a ajuns la atâția bani, s'a aflat că el sta în prietenie cu un alt învățăcel de comerciant, Heinrich Hasse și cu fratele acestuia Moritz, cari de 3 ani încoace mereu furau bani dela buna lor și-i împărțiau. Suma furată se urcă la 7000 fl.

La 25 de ani închisoare a fost judecat soldatul de tren Volponi din Neapol, fiindcă a dat sublocotenentului seu o palmă.

Furt împreunat cu omor. Pe când locuitorul Nika Nikolics din Ciacova, I. Timișoara, se afla în hotel la o petrecere, niște hoți i-au călcat casa căutând prin toate dulapurile după bani. Dar' n'au aflat decât 50 fl. De năcăz au omorît pe un biet bătrân, care dormia fără a se fi trezit când ei au intrat la el.

Cu copilul la moarte. În 18 Nov. n. a. c. o femeie din St.-Ioachimsthal, cu numele de Catarina Lorenz, și-a legat cu o funie copilul de 9 luni ce-l avea pe lângă sine, și dimineața, după-ce bărbatul s'a dus deacasă,

ea și-a luat drumul spre un lac ce se afla în apropiere, și s'a aruncat în el, încându-se dimpreună cu micul și nevinovatul copilăș. Causa sinuciderii nu se știe.

Stăpân în casa altuia. Doi indivizi necunoscuți s'au furișat ziua în casa unui muncitor din Viena, pentru a-l jefui. Dar' ca să nu fie bănușiți că ei sunt hoți, de cumva vor fi văzuți de vre-un vecin, au deschis o fereastră, deoparte pentru-ca să poată fugi prin ea, ear' de altă parte pentru-ca vecinii să creadă că ei sunt noii locuitori ai casei. Căutând astfel după bani, un vecin i-a văzut prin fereastră și îndată a bănușit că sunt hoți. Ei au observat aceasta, și pentru-ca să amăgească pe vecin, s'au dus la fereastră și au dat bună ziua, foarte liniștiți. Vecinul însă îndată a făcut larmă și ei au fost prinși.

Un oficiu de poștă jefuit. În oficiul postal din Abatuj au intrat zilele trecute niște hoți, cari desfăcând sicriul dela masa de scris, au furat 140 fl. De însemnat e, că postărița se afla în acea odaie culcată pe un pat, dar' n'a auzit nimic. Hoții au luat chiar și un revolver ce era acățat într'un cuiu lângă patul unde dormia ea.

Hoți de cai. Niște Țigani au furat Duminecă noaptea de pe hotarul Beriului 13 cai. Gendarmeria înștiințată despre aceasta i-a urmărit și la Turda au dat peste femeile Țiganilor cari aveau caii prinși la căruțe, dar' de urma hoților nici pomană. Femeile dimpreună cu caii furați au fost aduși la Orăștie, ear' de aici la Deva.

Sinucidere înfiorătoare. Servitoarea dela un birt din Berlin s'a sinucis într'un mod foarte înfiorător. Desbrăcându-se până la cămașe, a luat petrolu și turnându-l pe ea i-a dat foc, murind astfel între cele mai grozave chinuri ale flacărilor.

Furt într'un cupeu. Din Lemberg se scrie: Milionarul Landau călătorind pe tren spre Warschau a fost atacat în cupeu de niște hoți, cari l'au jefuit de briliantele ce le avea în preț de 100.000 ruble, precum și de banii gata și mai multe cambii ce avea la sine.

Din dramele amorului. Învățătoarea de limba franceză din Budapesta, Valentine Jacquenant, s'a sinucis. Ea a venit în Budapesta înainte de aceasta cu 13 ani. Acolo a făcut cunoștința unui student, pe care l'a susținut cu banii proprii la studiu, căci acesta îi promise, că după-ce va ocupa vre-un post, va lua-o în căsătorie, dar' terminându-și studiile n'a voit să mai știe nimic de ea. Învățătoarea în desperarea ei a luat un revolver și s'a împușcat.

Despre o cununie rară se scrie din Posen. În biserica de-acolo s'a săvîșit o căsătorie între doi bătrâni, mirele fiind de 78 ani, ear' mireasa de 62. Și se zice că ei s'au căsătorit numai din curată dragoste.

Pentru o femeie. Din Neapol se scrie: Fostul ministru italian de justiție, dl Calenda di Tarani, de prezent procuror suprem, nu de mult s'a căsătorit pentru a doua-ora, luând de nevastă o damă de 20 de ani. Fiul lui, care e profesor de universitate, nu s'a învoit deloc la această căsătorie a părintelui seu, fiindcă și el sta în relațiuni bune cu fiitoarea sa mamă. Tatăl și fiul locuiau împreună. După cununie însă bătrânul a voit să alunge dela casă pe fiul seu, promițându-i 3000 de lire ajutor pe an. Dar' el n'a voit să audă nimic despre aceasta. De atunci ei în continuu se stădiau. Odată tatăl a încuiat poarta palatului două zile, nelăsându-și fiul înlăuntru. În tot acest timp el n'a mâncat nici n'a beut nimic, ci a stat tot înaintea porții. Înzadar s'au străduit vecinii ca să facă pace între ei. În cele din urmă bătrânul s'a dus la judecătorie și a spus cazul cu fiul seu. Judecătorii i-a făcut apoi cunoscut, că să nu se mai apropie de casa părințească. Dar' n'a folosit nimic, căci profesorul tot s'a dus. Atunci tatăl l'a încuiat într'o odaie 2 zile. După aceea l'a eliberat și s'a dus de nou la judecătorie să-l pîrască, încuind totodată și poarta palatului. Dar' fiul seu ziua-noaptea nu se mișcă dinaintea porții, ci cum i-se dă ocazie, cum se furișează înlăuntru.

O țeară cu 60 locuitori. La o distanță de 5 miluri de Sardinia, se află o insulă, care se numește Tavolara. Teritoriul ei e de 8 chlm. pătrați și numărul locuitorilor se urcă numai la 60, cari tot la șase ani își aleg un președinte și un senat compus din 6 membri. Drept de vot au și femeile.

Domnii abonenți, cari au fost provocați pentru a-și achita abonamentul pe anul de față, sunt din nou rugați, ca să binevoească a ni-l trimite.

Cum a intrat ciobanul în raiu.

Intr'o zi călătorind Christos pe pământ cu S. Petru, aflară lângă un munte o colibă. Aceasta era a unor păcurari ori ciobani. Ciobanul a primit cu bucurie pe sfinții călători și i-au ospătat cu ce au avut mai bun la casa lor. Dimineața a întrebat Christos pe păstorită că ce ar dori în lume? — Ah! numai de m'ăși putea duce în raiu, alta nu doresc nimic, zise păstorita. — Pentru aceasta nu fii supărată, zise Petru, o muiere bună ca d-ta trebuie să meargă în raiu. Ciobanul zise că el are patru dorințe: 1. că dacă se va sui cineva în pământ care e în dosul casei sale, să nu se poată coborî fără voia lui; 2. că dacă cineva se va pune să șadă pe scaunelul, pe care șede el când mulge oile, să nu se poată scula de pe el până când nu-i va zice el; 3. că dacă va lua cineva în mână măciuca ori bățul lui păstoresc, să-l bată până atunci, până când îi va zice el să încete. Auzind Sf. Petru aceste zise: »gândește-te bine ce dorești, tu și-ai uitat de suflet». Ciobanul n'a ascultat acestea, ci spuse și a 4-a dorință; că dacă va cânta cu fluerul lui cel de stejar să i-se deschidă toate ușile și să poată intra ori-unde. Mântuitorul a zis că i-le va împlini toate.

După acestea Isus și Petru se depărta. Ciobanul trăia în pace și fericit cu soția sa. Odată numai sosi la ei jupâneasa Moarte' zicându-le că se o urmeze în cealaltă lume. — Mai așteaptă puțin să-mi caut fluerul, până atunci du-te și-ți ia câteva pere din pământ meu, căci sunt bune de minune. Moartea asculta și se suie în pământ, dar' nu s'a mai putut coborî. Păcurarul se uita la ea și rîdea. Moartea l'a rugat să o sloboadă. — Bine, zise păcurarul, te las să te cobori, dacă îmi vei jura că în 20 de ani nu vei mai veni la mine. Trecând 20 de ani, lelea Moarte ear' a venit — Așteaptă încă puțin, să-mi iau rămas bun de la muiere, până atunci șezi pe scaunelul acesta, că vei fi ostenită. Moartea se puse să șadă, dar' cât de mare i-a fost mirarea, când a aflat că nu se mai poate scula de pe scaun. Atunci ear' s'a rugat de păstor, care a iertat-o să se ridice de pe scaun numai după-ce s'a jurat că în 20 de ani nu va veni mai mult la casa lui. După 20 de ani veni dracul la păcurar și a voit să-l ducă cu de-a sila. — Mai încet, fătate, zise păstorul, dacă ești tu așa mare voinic, să te ved poți învîrți în mână măciuca mea. Abia a luat dracul măciuca în mână și aceasta a început a-l îmblăți bine, bietul drac striga și se vâlcăra, căci măciuca era ierecată și-l bătea tare. În urmă ne mai putend suferi bătaia zise cătră păcurar să-l lase în pace, că în vecii vecilor nu va mai veni la el. Păcurarul l'a lăsat. În urma urmelor a venit ângerul păzitor al păcurarului. Acum n'a avut ce face, a trebuit să meargă. Ângerul îl duse până la porțile iadului. Acestea erau deschise și un drac sta răzimat de ele. Acesta era chiar dracul pe care-l bătuse măciuca păcurarului. Cât ce zări pe cioban, îl cunoscă, deci îndată fugi în lăuntru și încuie porțile iadului ca să nu intre ciobanul acolo. De aci îl duse ângerul până la porțile raiului, dar' S. Petru n'a voit să-l lase să intre. Atunci păcurarul își lua fluerul și începă a cânta așa de cu drag, cât porțile raiului s'au deschis îndată și intră în raiu.

Mulțumită publică.

Dela petrecerea împreună cu dans, aranjată în favorul bisericii noastre gr-cat. din Hunedoara la 25 Noemvrie st. n. a. c. au încurs din suprasolviri dela: Nicolae Vinolea 30 cr., George Milos 80 cr., Evuța Nandra 30 cr., Sofia Lazăr 20 cr., Jeszkel István 30 cr., Ianes Vlad 80 cr., Markgraf József 40 cr., Kovaltsik Simon 40 cr., Cziczeh 30 cr., Balint Aron 80 cr., Iulius Murășan 40 cr., Teofil Tulea 90 cr., Schmidt Ferencz 80 cr., Florea Simon 40 cr., Schuster Albert 40 cr., Lenasz József 40 cr., Haker Márton 80 cr., George Danilă 30 cr., Nicolae Muntean 30 cr., Kristian Rudolf 40 cr., Nițu Dima 40 cr., Ioan Muntean Dencu 60 cr., Dr. Dragici 40 cr., Csolnokosy Daniel 40 cr., Laurentiu Berzan 30 cr. și Nicolae Macrea 40 cr.

Eară prin oferte benevole au contribuit dnii: Nicolae Dima 2 fl., Petru Moisin 1 fl.,

Pohl Lajos 1 fl. 20 cr. și George Boieți a Satuți 1 fl.

Pentru aceea ne ținem de datorință plăcută a aduce și pe această cale mulțumita noastră ferbinte tuturor marinimoșilor contribuitori.

Hunedoara, în 29 Noemvrie 1899.

Curatoratul.

FEL DE FEL

Un oaspe. Un Neamț călătorind pe jos, ajuns într'un sat românesc, unde se hotărî a rămânea până a doua zi, deși nu știa nici o vorbă românească. El trase la o moară, unde fu primit cu multă bunavoință, mai ales de femeia morarului. Ea puse masa ca să mănânce împreună cu noul oaspe, care, decum intrase în moară, puse ochii pe morăreașă, căci era frumoasă. La masă Neamțul începă a o călca pe picior, răspunzându-i și ea tot prin călcări de picior, precum doria inima Neamțului. Bărbatul observa aceasta și zise femeii sale:

— Mi-se pare că Neamțul te calcă pe picior.

— Așa mi-se pare, răspuse femeia.

— Dar' bine, nu-i zici nimic? o întreabă el.

— Zi-i și tu, dacă știi nemțește, căci eu nu știu, răspuse ea.

Bărbatul îi zise, dar' nu nemțește, căci nici el nu știa, ci în limba universală: răsu-cindu-l de pământ.

Doi călători trecură într'o zi pe lângă o cârcimă, pe a cărei tablă cetiră următoarea tarifa:

Nutrețul pe o zi pentru caii cu coada întreagă este 70 cr., ear' pentru cei cu coada tăiată numai 50 cr.

Ce însemnează oare aceasta? își ziseră ei și-și băteau capul ca să afle pentru- ce nutrețul pentru caii cu coada întreagă e mai scump ca pentru cei cu ea tăiată. Dar' n'au putut afla. Atunci trecu un țeran pe-acolo, care întrebat fiind, li-a zis:

— Calul cu coada întreagă, putend să se apere de muște, mănăcă liniștit, prin urmare: mănăcă mai mult; de aceea și nutrețul e mai scump; ear' calul cu coada tăiată, neavend cu ce să se apere bine de muște, este silit să bată din picioare, să se frece cu botul, din care cauză perde timp și așa mănăcă mai puțin, și astfel și nutrețul e mai lesne.

Caracterul judecat după-cum ride cineva: Un caraghios a făcut următoarele observări pe care le arătăm pentru-că dacă nu altceva, dar' vor face pe cetitori să ridă.

Persoanele ce rid în A sunt sincere, leale, vesele; și câte odată de caracter schimbăcios.

Rid în E flegmaticii și melancolicii.

Risul în I e propriu copiilor, persoanelor bune, timide, nedecise.

Risul în O indică generositate și ardoare. Păziți-vă de cei care rid în U: sunt misantropi.

AMICIȚIE — DISTRACTIE

Anicufei. Ce dulce, ce dulce e sincera iubire, amorul este vieța al vieții nemurire!

Argus. Ca să iubești pe un bărbat de ani de zile și totuși să nu-i admitti o rugare? E prea mult! M'ai așteptat?... N'am venit... dar' ști motivul?... O! și totuși e ceva mare, ceva sfânt și nemărginit amorul unei femei... Viitorul meu îl va susține reamintirile orelor petrecute cu Tine, cari au devenit neuitabile pentru mine.

Lui Ghiță. Tare ești adânc în valurile vieții, încât de timp îndelungat nu mai azei semn de viață. Cât te știam de... prompt, de... cavalier, de... fidel, ear' acum... nimic. Nu cumva vre-o... zină... și-a încurcat itele? Spune, ce taci... ca om pătit îți voiu putea fi de folos poate la descurcarea itelor. Să te ved deci!

Deslegarea Ghicirii din Nr. 46.**Marca postală.**

Au ghicit dnii: Aureliu Pop, George Avram, Isidor Oprușan, și Simion Popoviciu. Premiul l'a câștigat dl Isidor Oprușan.

POSTA REDACȚIEI.

Dlor A. H. și I. I. în V. Conform prescrierilor legii de presă, dorinței D.-Voastre nu putem satisface. Calea e deschisă! — Regretăm.

Dlul N. B. în B. Ghicitura Dv. e bine făcută, dar' e prea cunoscută.

Redactor responsabil: Petru P. Barițiu

Sz. 3639—1899 tkv. (621) 1—1

ÂRVERESI HIRDETMEȚY

A hâtszegi kir. jbiróság mint telekvi hatóság Báj Leszkucz kernyesdi lakos Dr Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtonak Demján Ioszt öz. kernyesdi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtonak 25 frt tőke, ennek 1891 évi május hó 21. napjától járó 6% kamatai 8 frt 20 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 8 frt 65 kr. és a még felmerülendő költségek iránti ugy a csatlakozottnak ezennel kimondott m. kir. államkincstárnak a C. 1. sz. bekeblezett 12 frt s jár. iránti követelésének kielégítése végett Demján Iosif öz. végrehajtást szenvedőnek és Demján Petru (Vinczán), mint tulajdonos társnak a dévai kir. törvényszék hâtszegi kir. jbiróság területéhez tartozó Kernysd községi 47 sz. tkjvben A † 1—6 8—10 rdsz. a felvett ingatlanaiat egésben és az A † 7 rdsz. a felvett ingatlanból végrehajtást szenvedőnek felerész jutalékát rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 1328 frt 50 kr. tevő kikiáltási árban az 1900. évi január hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Kernyesd községének elöljárója házánál megtartandó nyilvános árverésen a leg többet igérőnek esetleg a kikiáltási árban alul is elfogja adatni.

Ârverezni szândékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% -át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt a másik felerészét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hâtszegi kir. adóhivatal mint birói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Hâtszeg, 1899. szept. hó 2-án.

Fehér,
kir. albiró.

Szám 1202—1899. vh. (620) 1—1

ÂRVERESI HIRDETMEȚY

Alulirt birósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hâtszegi kir. járásbiróság 1898. évi V. 994/3 számú végzése következtében »Ardeleana» tkptár javára Naláczy Ákos ellen 300 frt s jár. erejéig 1899. évi okt. hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 550 frtra becsült egy pár lóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a hâtszegi kir. jbiróság V. 994/4 1899. sz. végzése folytán 300 frt tőkekövetelés, ennek 1892 évi nov. hó 2 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 41 frt 70 kr. biróilag már megállapított költségek erejéig Nalácson ados házánál leendő eszközzésére 1899. évi december hó 9-ik napjának délutani 3 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szândékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a leg többet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetésnek a biróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számíttatik.

Kelt Hâtszegen, 1899. évi XI. 15. hó napján.

Csucs Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 7384—1899 tkvi. (619) 1—1

ÂRVERESI HIRDETMEȚY

A hâtszegi kir. jbiróság mint tkvi hatóság a Dr. Suciú Gábor által beadott utóajánlat folytán Dr. Nagy Ignác ügyvéd mint özvegy Szilvesán Petruné Máriai és kiskoru gyermekei Szilvesán Stana Ruszanda, Sofia és Petru követelés felhajtására kirendelt ügygondnok végrehajtonak Szimulész Moise a bauczári lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi hogy végrehajtonak 100 frt tőke ennek 1894 évi október hó 4-től járó 5% kamatai 46 frt. 50 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 20 frt 15 kr. és a még felmerülendő költségek iránti ugy a bauczári 165 sztkjvben A † 1—7 és 10—13 sz. a felvett ingatlanból Szimulész Moise B. 106 sz. jutalékra csatlakozottnak ezennel kimondott Szimény Györgyné Földváry Zsuzsaná ezen részesedésre C 1. bekebelezett 125 frt 50 kr. és jár. iránti követelésének kielégítését végett a dévai kir. törvényszék hâtszegi kir. jbiróság területéhez tartozó a bauczári 165 sztkjvben A † 2—7 és 10—13 rdsz. felvett ingatlanokból a B 105—108 a 19/1681-ed részesedésnek Számulész Moise végrehajtást szenvedőtt illető 1/4-ed részét vagyis az egésznek 19/6724-ed részét, továbbá végrehajtást szenvedő és Szimulész Luon kisk.

Szimulész Mária kisk. és Szimulész György kisk. utóbbiak mint tulajdonos társak tulajdonát képező a bauczári 50 sztkjvben A † 1—9 rsz. felvett ingatlanokat rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 788 f. 43 kr. tevő kikiáltási árban az 1900 évi január hó 16-ik napján d. e. 10 órakor a bauczári községének elöljárója házánál megtartandó nyilvános árverésen leg többet igérőnek esetleg a kikiáltási árban alul is elfogja adatni, és pedig az a bauczári 50 sztkjvben felvett ingatlanokat azon feltétellel, hogy az árverés által ezen ingatlanokra C 10 Geura Ileana sz. Geura Trezsia javára bekebelezett haszonkezesi jog érintetlenül marad.

Ârverezni szândékozók utóajánlatot tevő kivételével tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% -át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt a másik felerészét pedig ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hâtszegi kir. adóhivatal mint birói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A kir. tkvi hatóság.
Hâtszeg, 1899 október 5-én.

Fehér,
kir. albiró.

Ich mache hiermit höflichst bekannt, dass in meiner Villa **schöne Möbel** zu verkaufen sind.

Pauline v. Kopetzky.

Aduc la cunoștința on. public, că în vila mea din Orăștie sunt mai multe **mobile frumoase** de vândut.

(614) 3—3 Paulina de Kopetzky.

400 ferii de vinars de prune

se află de vînzare la dl **Iosif Bogdan**, preot în **Mada**, p. u. **Algyógy**.

Vinarsul e curat și fabricație română. La cerere se trimite mostră gratis. 2—2

Reuma-Geist

se numește

un fel de medicament, care la expoziția higienică ținută la anul 1895 în Cairo și la 1896 în Londra, a fost **distins cu medalie de onoare și cu medalie de aur**. Acest medicament a fost aprobat de cei mai distinși medici și se întrebunțează în cele mai mari spitale. El are o influență repede asupra ori-cărei părți a corpului, și anume contra **reumatismului, nevrosității, podagrai, ișias și asthma**.

Influența lui în unele casuri este așa de extraordinară, că și la boale mai învechite, dacă se întrebunțează și numai odată, înceată ori-ce durere.

Durerea de dinți și de cap înceată în 5 minute!

Prețul unei sticle, cu îndrumările de lipsă, este **1 coroană, calitate mai tare 2 coroane 40 fileri**.

Deposit principal în Budapesta, la farmacia d-lui **Iosif Török**, Király-utca 12, și la dl Dr. A. Egger, Váci-körut 17, precum și în toate celelalte farmacii din capitală și provincie, și la producătorul

WIDDER GYULA

farmacist,

Sátoralja-Ujhely.

Comande din provincie se efectuesc (603) cu acuratețe. 7—10

Deposit în Orăștie la dl **Josef Graffius**, în Sibiu la **I. C. Molnár**, **Heinrich Gottlieb** și **E. Rumler**, în Szász-Seber la **Ludwig Binder** și **W. Lederbilger**.